

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben
Egész évre . . . 12.— kor.
Félévre . . . . . 6.— kor.
Képv. szám ára 4 fillér.Előfizetési ár vidékre:
Egész évre . . . 18.— kor.
Félévre . . . . . 9.— kor.
Egyes szám ára 6 fillér.Felolós szerkesztő:
SIMONISZTVAN.
Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMUND. Szerkesztőség és kiadóhivatal,
Darabos-utca 7. szám alatt.
:: Telefon 412. szám. ::

A második bukás.

Debrecen, április 17.

A kormány elhatározta lemondását. Khuen tegnap ezzel utazott fel Bécsbe. Ma megy audienciára s a felség minden valószínűség szerint elfogadja a lemondást s hamarosan kinevezi az új kormányt.

Miniszterelnököket és pártot soha még úgy le nem járattak, mint Khuent és a munkapártot. Bécs lenyelette a békát velük s ami mellett ezer láncsal kötötték le magukat, a rezolúciót nemcsak elejtették, de máról-holnapra a legádázabul ellene fordultak. Alig két hét múlt el az erkölcsi harakiri után, melyre alig találunk példát. És Bécs tegnap mégis kivégezte Khuent. Azt, hogy meggyalázta magát, és pártját, hogy szöszegővé, árulóvá lett Bécs kedvéért, most azzal hálálta meg Bécs, hogy ismételen és végérvényesen megbuktatta. Intő, óvó tanulság ez minden jövődö magyar kormányának, hogy soha többé ki ne egyezzen a hatalommal, hanem mindig meg kell odafönt, vagy lemondani.

Láttuk, mindenki látta, hogy Khuen, amikor legutóbb újra kinevezték, tekintélyétől, erejétől megfosztva, bénán, mankón jött haza Bécsből, s nem kellett hozzá prófétai tehetség, hogy megjósolhassuk rövid időn belül bekövetkező pusztulását.

Csak abban tévedtünk talán, hogy a pusztulás bekövetkezését nem ily gőzerejű gyorsasággal vártuk. Minden újságolvasó tudja, hogy

Khuen oly szörnyű önmegalázások, szöszegések s oly hazug ígéretések alapján tudta csak kieszközölni újra való kinevezését, hogy nincs az a fizetésképtelen kereskedő, aki hasonló helyzetben eltudná kerülni a végleges csődöt. A kegyelemdőfést az adta meg, hogy legujabban erőszakra való elhatalmazást és Aufefnberg dezavválását kérte. Ezzel kerekén elutasították s mintán enélkül abszolút képtelenség tovább vinni ennek a kormánynak az ügyeket, a kabinet elhatározta a lemondást.

Nem az előre tudott bukás, hanem az új kormány érdekli már most az országot. Az a politika és program, amelynek alapján az újemberek békét, munkát remélnék teremteni a parlamentben s főleg az a program, amely nélkül semmiféle kibontakozás el nem képzelhető, — az általános, egyenlő és titkos választói reform.

A Khuen két esztendő kormányzása nyilvánvalóan egyetlen igazi nagy oka volt. Az, hogy Khuen Tiszák hatalmába került s egyetlen öszinté, bár Tiszák hatalmába került, ami válságakadályozza azt, amire vállalkozott, ami vállalkozásának egyedül adott erkölcsi jogosultságot, a demokratikus választói reformot. Igért, csalt, hazudott, rezolúciót, harakirit követelt el, elkövetelt minden csunyat és dehonesztálót, megalázta magát Bécs előtt a végletekig, lejártta magát az ország előtt: csak hogy megakadályozza a választói reformot.

Amikor tehát tudjuk azt, hogy a rettentő

bukást a népjog ellen való taktikázás okozta, kézenfekvő az a következtetés, hogy az új kormány csak a népjoggal prosperálhat.

Állítólag Lukács László kormánya következik, akiről úgy tudja a közvélemény, hogy hiva az általános egyenlő és titkos választói jognak. Ha így van, akkor az ő missziója reménnyel kecsegtet.

Az lehetséges, hogy Tiszák s a pártközileg elhelyezkedett oligarchák, népgyűlölők adáz rohamot intéztek ellene, de az a kormány, amely a demokratikus választói jogot vállalja, a maga oldalán találja a magyar országgyűlés szemérfényét, a történelmi nevezetességű függetlenségi és 48-as pártot s ezzel az egész nagy magyar népet. A rettentő erővel szemben, amelyek a választójogos kabinet körül fömörülnek, mit tehetnek néhány cingár mágnás és a kaszinók kullancsai?

Legrosszabb esetben képviselőválasztás lesz e ez ügy elsőpri őket, mintha soha sem lettek volna a világon. Ennek a válságnak a megoldásában egészen másodrendű szerepet játszik. Ezt a pártot a hatalom sodrendű szerepet játszik. Ezt a pártot a hatalom pénzén és erőszakkal vásárolta, ruganyos, gerinctelen, mindenre kapható és az év bármely hónapjában kicserélhető.

Ezt a pártot, mely máról holnapra kikialtotta és lábbal taposta a rezolúciót, kuttyába sem veszik Bécsben.

ESTÉLYEN.

Irtá: Farkas Pál.

Egy ur elkésvé érkezett az estélyre. Igen nagy és ige fényes estély volt. Tizenhat teremben égtek a csillárok és a vendégek nagy része nem ismerte egymást. Mikor az elkésvé ur belépett az első szalonban, valaki meelgen megszoritotta a kezét és ő úgy sejtette, hogy ez a valaki a háziur. A háziur azután azt mondta neki, hogy a vacsora már megkezdődött, fáradjon át az ebédlőbe és üljön le oda, ahol jól esik. Az elkésvé ur átment a nagy festett ablaku ebédlőbe és letelepedett egy szép asszony mellé, aki már nem volt egészen fiatal, és akét szintén nem ismert. Elmormogta a nevét és hozzálátott az osztrigához, amellyel megkínálták.

— Különös — mondotta — egy kis idő múlva, mikor már elkészült az osztrigájával.

— Mit talál különösnek? — kérdezte kisé fáradt hangon az asszony.

— Azt a szép asszonyt nézem odaát. Igen azt. Ott, a szőke, monoklis fiatalember mellett. Aki most nevet.

— És mi különösöt talál rajta?

— Nem értem, hogyan képes ezzel az

üres, léha fráterrel ennyire jókedvűen fecsegni. Mert ismerem mindkettőjüket, az asszonyt is, a fiatalembert is. Az asszony nagyon értékes ember. A lelke színes, meleg, telve érzéssel, és sejtésel. A fiatal ur pedig abból a fajtából való, aniből tizenkettő épen egy tucatot tesz ki. Nem értem, mi mondanivalójuk lehet egymásnak.

Az asszony megnevedesítette ajakát a pezsgővel. Azután elmosolygott, de ebben a mosolyban nem volt jókedv.

— Talán több mondanivalójuk van így, mintha a fiatalember is egész ember volna.

Az elkésvé ur koccintásra nyujtotta a poharat.

— Nagyságos asszonyom kedveli a paradoxonokat. Isten éltesse.

— A paradoxonokat nem kedvelem, — monotta, komolyan a másik. De asszony vagyok és ismerem a fajtámat és ilyenformán meg tudom érteni azt, amit maguk sohasem tudnak megérteni.

— Példának okáért?

— Maguk azt hiszik, hogy a nő lelkére ugyanaz hat, mint egy miniszteri tisztviselőre, egyt újságíróra, vagy egy képviselőre. Vegyünk

például egy igen kiváló embert, aki tekintély a közgazdasági irodalomban, vagy a politikában, vagy egy bankszakmában, és most vélellenül össze találkozik egy értelmes leánnyal, vagy asszonnyal, aki megtetszik neki. Foglalkozni kezd vele, sőt azzal tiszteli meg, hogy saját ügyéről és gondolatairól beszél. Arra, hogy a másik lelkében mi él, nem kíváncsi. Nem is ér rá megkérdezni, miért folyvást önmagáról beszél.

A nő talán úgy tesz, mintha minden ropentul érdekelné. Igazában azonban nagyon szerencsétlen.

— Szerencsétlen? Ugyan miért?

— Mert a nő is akar érvényesülni, kedves szomszédom. Erre pedig rendesen nincs más tere, mint a férfival való viszonya, népiesen a szerelem. Ezért ragaszkodik hozzá olyan erősen. Amde végzeté összehozta egy értéks férfival, ki saját egéniségét tartja fontosnak és a nőtlé rdeklődést, bámulatot és elismerést követel anélkül, hogy maga is érdeklődne, bámulna és elismerne. És ezért szerencsétlen.

— E szerint a szerelem nem volna más, mint két színész törekvése, hogy minél több tapsot csikarjon ki a másikból?

— Ne felejtse el, hogy maguk a tapsokat odakinn ugysis megkapják, a nőknek azonban

Ágytollat gőzzel

tisztít
WACHA gőzmosó gyára
Simonffy-u. 55. Széchenyi-u. 6. Varga-u. 35. Verbőczy-u. 14.
TELEFON 839. TELEFON 840.

Pénzkrízis.

Debrecen, április 17.

A hosszú ideje tartó pénzdrágaság okait többféleképpen magyarázzák. Vannak sokan, különösen a szakértők között akik az egész pénzkrízist elintézik egy mindentudó mosolyjal. Szerintük a túlságosan feszült és hosszú ideje tartó kedvezőtlen pénzviszonyok semmi egyéb nem vezethetők vissza, mint az olasz-török háború mellett azon körülményre, hogy a hatalmas nagy pénzintézetek vezetői telekiabálják a világot, nálunk éppen úgy, mint a külföldön, mindenféle aggasztó hírekkel, melyeknek létjogosultsága nincsen és amelyek főleg arra jók, hogy a pénzintézeteknek alkalmuk legyen nagyobb kamatokat szedni és ezzel kapcsolatosan kedvezőbb üzleti eredményeket elérni.

Ez a naiv és a viszonyokat igazán nem ismerő megmagyarázása a mai nehéz pénzviszonyoknak egyáltalában nem felel meg a tényeknek. Némely bankdirektorocskák játszi könnyedséggel odavetett nagyképi és tudatlanságtól sem mentes közgazdasági szabad előadásai, melyek telve vannak optimizmussal és a pénzviszonyok közeli javulásával, egyáltalában nem vehetők komolyan a jelen körülmények között. Az 1912-es évről bizonyára jelentős szerepe lesz a gazdaság történetében. A mostani nehéz viszonyoknak természetesen elsősorban világgazdasági okai vannak. Az államok hitelszükségei évente milliárdokat emésztenek el. Évről-évre újabb százmilliós kölcsönökkel lépnek az államok a nagyközönség, illetve a kölcsönöket placirozó nagy bankok elé, úgy, hogy az elhelyezési lehetőség évről-évre kedvezőtenebb lesz. Franciaország például eddigi 3 százalékos típusú kölcsönét, a legutóbbi fél milliárdos új vasúti kölcsön felvétele alkalmából kénytelen volt 4 százalékos hozadékkára emissionálni, mert a régi alacsony hozam mellett a kölcsön megfelelő elhelyezése, nagyon kétséges lett volna. A francia járadék, mely a világ legelső befektetési papírjának van elismerve és a melyik csupán minimális árfolyam-ingadozásoknak van endes körülmények között kitéve, aránylag rövid idő alatt 2-3 százalékot esett. A francia pénzket Németországból és Ausztria-Magyarországból is megérzi Ausztria-Magyarország, mely teljesen függő és alárendelt helyzetben van a nyugat-európai, gazdaságilag sokkal fejlettebb és hatalmasabb tőkeerővel rendelkező Francia-, Angol- és Németországgal szemben. Azon néhány száz milliót kitevő francia tőke elvonását, melyből Magyarországára esik cca 100 millió korona, — a

nincs semmi más terve, mint a házi színpad. Ha erről is le akarják szorítani, elkészeredik és akkor feltámad benne a vágy, hogy inkább olyan valakivel legyen együtt, ak isilány közönség. de bámulja a játékát, mint egy kiváló színészszel, aki a házi színpadot is önmagának foglalja le.

— És ennek a silány, értelmetlen közönségnek érdemes játszani?

— A játék nem a közönségért történik, hanem önmagáért. És a taps egyformán hangzik, akár királyi hercegek, akár lakatos legények verik össze a tenyerüket. Sőt a lakatos legények rendszeren erősebben és kitartóbban tapsolnak.

Most az elkésett ur arclán jelent meg fanyar mosoly.

— Kár, hogy nem lett ügyvéd, nagyságos asszonyom, nagyon meggyőzően adja elő a szofizmat.

Az asszony egy pillanatra a csillárt nézte.

— Volt alkalmam gondolkozni felettük, — mondotta halkan.

Egy frakkos rendező végigszaladt a teremben. A szárnyas ajtók ismét kinyíltak. A vacsorának vége volt.

Az elkésett ur kezét csókolt a szomszédnőjének, azután elvegyült a tömegben és nem látta többé egymást. De amikor elváltak, mindketten egyet gondoltak.

— Véletlen lett volna a kérdés? Vagy tudta, hogy kivel beszél? — elmélkedett az asszony.

— Ismeri-e az életemet? És leckét akart-e adni? — mormogta magában az elkésett ur.

monarchia erősen megérzi. Tekintve ugyanis azon körülményt, hogy a mai viszonyok között még oly gazdaságilag erős állam, mint Németország is, teljesen a francia és angol pénzpiac forrással felé fordul, így tehát a monarchia jelenlegi hitelszükségletének kielégítésénél Németországot sem veheti igénybe. Hátra van tehát az Osztrák-Magyar Bank, mint egyedüli hiteforrás a monarchiában, ami már egymagában véve is rendkívül komoly körülmény, hiszen ismeretes az a szigorú és a kisebb gazdasági tényezők kívánalmait sokszor egyáltalában nem is respektáló jegybank üzleti politikája.

Az államok óriási kölcsönei mellett nagy szerepet játszanak a községek, városok hitelszükségei, új záloglevél és elsőbbségi kötvénykibocsátások, továbbá a nagy tőkefelemelések és új alapítások. Vegyük csak tekintetbe, hogy ezek mind milyen horribilis összegeket igényelnek, hogy az emissiók, a tőkefelemelések és új alapítások befizetésének egy része még csak ezután és eszközöltetni. Hogy a közel jövőben újabb kölcsönösütségek fognak telmerülni, úgy az állam, mint a községek részéről, melyek még az eddigénél jobban fogják telíteni a piacok felvevő képességét.

Az építkezések, telekspekuláció, értékpapír-spekuláció is hatalmas összegeket emésztettek fel, főleg személyi hitelek formájában, és ezen tényezők mindenestre csak elősegítették a viszonyok rosszabbodását. Ezen állapotoknak az után betetetőzője volt a külpolitikai kedvezőtlen helyzet. A marokkói kérdésben már csaknem válságossá éleződött ki a viszony Francia- és Németország között, az olasz-török háború is idegessé tette a pénzüvilágot. Nem csoda tehát, ha ilyen viszonyok között még a jegybankok vezetői is nyilatkoznak a nyilvánosság előtt és a legnagyobb tartózkodást és óvatosságot ajánlják a hitelnyújtások tekintetében.

Kedvező gazdasági konjunkturák mindig erős hitelszükségeket eredményeznek. Ebből a szempontból tehát a pénzdrágaság részben fokozódó gazdasági követelmények folytán keletkező állapot. A mai viszonyok közelebbi bírálata, annak gazdasági konjunktúra, a mostani erős fellendülés a gazdasági élet minden ágában határozottan egészségesnek, kívánatosnak mondható. Ilyen hatalmas fejlődéssel természetesen együtt járnak bizonyos kénkövesek, hátrányos következmények, melyek nélkül erős fejlődés el sem képzelhető. — Így az építkezéseknél, az értékpapír-spekulációval együtt járó report és lombardüzletek túlhajtással stb.

A magyar hitelélet, különösen a vidék, ezen nehéz viszonyok között legmeggyőzőbb bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy Magyarországon a pénzintézetek nagy része reálisan van vezetve, egészséges alapokon nyugszik. Helytelen felfogás azonban, ha a már nehéz pénzviszonyokat, — melynek tulajdonképeni, mélyebben fekvő gazdasági okait fentebb vázoltuk, — bizonyos fokú optimizmussal szemléljük. — Véleményünk szerint tartósabb javulásról a közel jövőben egyáltalában nem lehet szó és 1912-ben cicső pénzviszonyokra semmi kilátás nincsen. A kelő tartózkodás tehát teljesen indokolt a hitelnyújtó pénzintézetek részéről.

Eladó birtok

a HALÁPON 110 kat. hold **kitünő fekete homok**, gyümölcsös, szőlő, szántóföld és jó épületekkel **eladó, egész közel a halápi állomáshoz**. A fizetési feltételek rendkívül kedvezők, amennyiben a vételár nagyrésze 6% kamat mellett rajta maradhat. **Ingyen felvilágosítást ad, az eladás-sal egyedüli megbízott:**

Dezső László

tkvi okl. v. rendőrfogalmazó.
Morgó-utca 10. szám.

A debreceni állatvédő egyesület megalakulása

Debrecen az állatkinzások ellen.

Az Országos Állatvédő Egyesület egyik főfeladatának írta jart, hogy minden uton és módon az állatkinzásokat lehetőleg megelőzze és megakadályozza.

Az iskolákban folytatott akció, sajtó utján vezetett propaganda mellett az OAVE kötelességének ismeri, hogy a közigazgatási és rendőri hatóságoknál állandóan támogatást keressen a jó ügy érdekében.

Nevezetesen kieszközölni iparkodik hogy a rendőri közegek a kelő utasításokkal el láttassanak, hogy esetről-esetre szükséges külön rendőrségi intézkedések tétessenek, a közönséget felvilágosító és irányító hirdetések kibocsátásának és szabályrendeletek alkotásának. Alkalmadtán az OAVE lépéseket tesz az iránt is, hogy a fennálló törvényeknek az állatvédelem tekintetében hiányos vagy elégtelen intézkedései megfelelőekkel kiegészíttessenek, Netőleg pótoltsanak.

Az OAVE kötelességének ismeri, hogy kivált tehervonó lovak túltelrehlése és megkínzása ellen mind a közönségnél, mind pedig a hatóságnál megfelelő intézkedéseket szorgalmazzon.

Az OAVE állandóan szorgalmazza a divat és előítéletek, valamint a sport kénkövesei által előidézett állatkinzások és pusztítások csökkentését, és megszüntetését. Küzd a lovak farkainak csonkítása, a szemellenzők alkalmazása, a súlyos ostorok használata, a galamblovészetek, illetőleg azok nyilvánossága, gazdátlan ebek befogására használt eszközök és kocsi célszerűsége — az idomított állatokkal és látványosságokkal üzérkedők visszaélései, az élelmi célokra használt mindenemű állatok szállítása körül elkövetett mulasztások ellen, stb.

Az élő állatokon végzett tudományos kísérletek kérdését figyelemmel kíséri és azon van, hogy e téren esetleg felmerülő veszélyes kísérletek orvossoltassanak.

Az egyesület külön rövid és népies hangon tartott röpívek sorozatát adja ki, melyeket tömegesen ingyen terjeszt a közönség irányítása és felvilágosítása céljából.

Az OAVE igyekezete oda is irányul, hogy a lókinzások végleges kiküszöbölése céljából kocsis-iskolák illetőleg tanoflyamok szerveztessenek.

Az OAVE végre állandó figyelemmel kíséri a vágóhidakat és feladatának ismeri azt, hogy az állatok ledolésénél követett eljárásnál a legemberségesebb mód és eszközök alkalmaztsanak.

Az itt csak egy-egy szóval érintett állatkinzások száma és sokfélesége bármilyen nagy, a sorozat éppen nem kimerítő. A velünk együtt érző állatbarátok bizonyára elég tért találnak a felsoroltakban, arra, hogy az állatok iránt való jóindulatukat az igaz irgalom és szeretett nevében gyakorolják és érvényesítsék. Érvényesítsék buzgalmukat kivált abban az irányban, hogy az utcákon és köztereken — sajnos — oly gyakran előforduló állatkinzásokat bamba közönnnyel körülálló népet felvilágosítsák és a közbelépés támogatására rábírják. Azért vádoljuk kivált a nyilvános közlekedési uton elkövetett állatkinzásokat, mert eltekintve az állatok, e néma szenvedők kegyetlen sanyargatásától, ezek a felháborító jelenetek a leghátrányosabb színben tüntetik fel az ország és népének civilizációját és műveltségét és alkalmasak arra is, hogy a nézőkben szivtelenséget és vétkes közönyt keltsenek.

Részben az itt jelzett feladatok teljesítését tűzi ki célul a debreceni állatvédő egyesület is, mely alakuló gyűlését folyó évi április hó 21-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a városháza közgyűlési termében.

A gyűlésre ma bocsátotta ki Domahidy Elemér főispán a meghívót.

Ezuton is kérjük a közönséget, hogy az alakuló gyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjék.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Návay Lajos elnök féltizenegy órakor nyitotta meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után megemlékezik a Titanic katasztrófájáról s indítványozza, hogy a Ház részvétének jegyzőkönyvében adjon kifejezést. (Helyeslés.)

rGóf Draskovics János jegyző fölolvassa az indítványkönyvet, amelybe gróf Zichy Aladár bejegyzete már ismeretes indítványát a 60 tagú választójogi pártközi bizottság kiküldése iránt.

Az elnök javasolja, hogy az indítvány megokolását holnapra tűzzék napirendre. (Helyeslés.) Javasolja továbbá hogy az interpellációkra fél-egy órakor térjen át a Ház. (Helyeslés.)

A Ház így határoz.

Bejeleníti az elnök, hogy napirend előtti felszólalásra gróf Pejacsevich Tivadár, Popovics Sándor, Polónyi Dezső, Szerényi József, Bakonyi Samu és Benedek János kért és kapott engedelmet. (Helyeslés.)

rGóf Pejacsevich Tivadár: Először magyarul szólva, kijelenti, hogy soha sem tett olyan kijelentést, mely a magyar-horvát kiegyezéssel ellenkezett volna. (Helyeslés a szélsőbalon.) Horvátul deklarációt olvas fel, majd magyarul a következő kijelentéseket teszi: A horvátok tántoríthatatlanul a kiegyezés alapján állnak e elítélők a trianoni mozgalma, amely veszélyezteteti Magyarországot való uniót. Mélyen sajnálják, hogy múlt évi panaszait nem orvosolták, mert a bekövetkezett szomorú események is igazolják, hogy csak a panaszok orvoslása őrizheti meg Horvátországot a megrázkódtatástól. Elvárják, hogy az alkotmányt a kormány haladéktalanul visszaállítsa. (Helyeslés a horvátok részéről.)

Popovics Sándor: A horvát delegátusok kisebbsége nevében kijelenti, hogy az alkotmány felfüggesztésével súlyos sérelem történt nemcsak Horvátország, hanem Szent István koronájának bírodalmi ellen is.

Zineczky István: Ezt kellene mindig hangsúlyoztatni.

Popovics Sándor: Hangoztattuk is. Újsághírek szerint nem lehet megítélni a minisztériumokat, amely hű a kiegyezéshez. A kormánynak nincs joga királyi biztost küldeni Horvátország nyakára, ez ellen a leghatározottabban tiltakoznak. A kormány ezzel meg akarja akadályozni, hogy a nép tetszése szerinti többséget válasszon. — Szomorú, hogy a miniszterelnök még annyira se tiszteli az alkotmányt, hogy így brutális erőszakhoz volt képes nyulni. A kiegyezésnek alkalmasnak kell lenni, a modern fejlődésre, a közjogi, pénzügyi és gazdasági haladásra. A horvátok nem kételkednek abban, hogy a magyar népek nincs köze az abszolutizmushoz. (Nagy zaja a jobboldalon.)

Justh Gyula: Nincs bizony!

Popovics Sándor: Örvendünk azon, hogy a választójogért küzdők ezt ki is jelentették a képviselőházban. Hisszük, hogy a demokratikus alapon megreformált Magyarország és Horvátország meg fogja találni a békés meggyezést. (Elnök helyeslése a horvátok és Justhék részéről; gungos zaja munkapárton.)

Az elnök: A képviselő ur az imént a horvát «delegátusok» kifejezést használta. Ki kell jelentenie, hogy itt csakis országgyűlési képviselők vannak, delegációkat a Ház összetételében nem ismerünk. A helytelen kifejezést visszautasítom. (Helyeslés.)

Szerényi József személyes kérdésben reflektál Batthyánynak arra a tegnapi elhangzott vágyára, hogy a horvát helyzetet a vasúti pragmatika rentotta meg, mert nem vették figyelembe a horvátok kifogásait. Kijelenti, hogy a vasúti pragmatika ellen Horvátország részéről kifejezett aggodalmakat és kifogásokat a bán és a horvát kormány csak akkor terjesztette elő, amikor a vasúti pragmatika már be volt terjesztve a képviselőház elé.

A többi aggodalmat már előzőleg figyelembe vették. A pragmatikával nem lehet tehát a horvát helyzet megromlását megokolni. Hogy a horvátok is magyar állami alkalmazottaknak tekintették a vasutasokat, erre elég bizonyosság az, hogy Zágráb város tanácsa törülte a vasutasokat a választói névjegyzékből, azon az alapon, hogy nem horvátországi állampolgárok.

Popovics Sándor: De mit mondott a hét-személyes tábla?

Szerényi József: Igen, kimondotta, hogy állampolgárok. A horvát tehát szeretnék horvát tulajdonnak tekinteni a vasutasokat, de a választási listából ki akarják hagyni a vasutasokat.

Popovics Sándor: A zavart az önök befolysása okozta!

Szerényi József: Ha a horvátok jóindulattal csinálnák a dolgokat, Magyarország részéről is jóindulattal tapasztalnának. (Helyeslés a munkapárton.)

Szerényi József: Ha azzal békét lehetne teremteni, hogy a pragmatikából kihagynák azt, hogy a vasutasoknak magyarul kell tudniok, de e mellett fenntartanak az új érzelmi gyakorlatot, akkor ez elfogadható megoldás volna. De nem hiszi, hogy ezzel a helyzetet szánálni lehetne, mert a baj gyökerei mélyebben nyulnak. Nem tartozik a kormánypárthoz...

Polónyi Géza: Szépen nem tartozik! (Derűtség a Justh-párton.)

Szerényi József: Nem tartozik a munkapárthoz, de az a nézete, hogy azt a kormányt, mely a horvát elszakadási deklarációt bevárta volna, vád alá kellett volna helyezni.

Khuen lemondott.

Utódja: Lukács László.

A második Khuen-kormány ma délben beadta lemondását a királynak. Gróf Khuen-Héderváry, aki tegnap este Bécsbe érkezett, kihalgatáson volt a királynál és tekintettel arra, hogy úgy Bécsben, mint Budapesten olyan nehézségek merültek fel, amelyekkel a kormány nem tudott megbirkózni, beadta lemondását. A király a lemondást elfogadta.

Utánban fognak lejátszódni. Lukács László ma estére, vagy holnap reggelre Bécsbe megy és úgy tudják, hogy Lukács már valószínűleg holnap megbízást kap a kormányalakításra, Bécsi jól rtesült körökben úgy tudják, hogy Lukács csak az egész munkapárt támogatásával vállalkozik a kormányalakításra. A pénzügyminiszter már eddig is tárgyalt a munkapárt több vezető politikusával és a mai napot is fel fogja használni arra, hogy a munkapárt minden árnyalatán, tehát a Tisza-csoportnak is megnyerje támogatását.

Lukács e mellett számít az egész ellenzék jóakaratu passzivitására és mihelyt megkapja a megliztatást a kabinetalakításra, visszatér Budapestre és tárgalni fog az ellenzék vezéréivel. Ez azonban nem jelenti azt, hogy afféle koalíciós kabinetet alakít, melyben az ellenzék bizalmi emberei is helyet foglalnak. Az ellenzék megnyugtatására Lukács csupán tárgyi garanciákat fog adni, melyek főképp a választóreform biztosítását fogják tartalmazni.

Lukács ragaszkodik a végleges véderő-reform elintézéséhez. Hogy ezt biztosítsa, a választóreform alapelveire és megvalósításának időpontjára nézve meggyezést létesít a parlament pártokkal. A Zichy-féle tegnapi békeközvetítő indítványt módosítani fogja, mert nem helyesli azt, hogy egy hatvan tagú bizottságban kiséreljék meg a megállapodást. Előbb a pártok vezéreknek kell bizalmas tárgyalások és üzenetváltások után megállapodni a megoldás alapelveiben és csak ha a pártvezérek már megállapodtak, akkor vihetik a megoldást a nyilvánosság elé és szentesíthetik esetleg egy pártközi értekezleten. Lukács párhívei meg vannak győződve arról, hogy ilyen formában sikerülni fog a megállapodás és akkor a képviselőház rövidesen abban a helyzetben lesz, hogy párhuzamosan tárgyalhatja a véderőreformot és választóreformot.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

A Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara 1912. évi április hó 25-én, csütörtökön délután 3 és fél órakor székháza tanácstermében (Piacutca 69. szám) rendes közgyűlést tart. Debreczen, 1912. évi április hó 16-án. Szentkirályi Tivadár elnök.

A közgyűlés napirendje a következő:

Elnöki előterjesztések.
Az új székház építkezési ügyeiről.
A cégrendezési munkák állásáról.
Téli háziipari tanfolyamaink eredményéről.
A kamarák bostoni világkongresszusáról.
A keleti mintaáru-kiállításokról.
A debreczeni ipartelepülési kerület új vezetőjéről.

Az elnökség előterjesztése a tisztviselők utazási napidíjainak új megszabásáról.

Előterjesztés egy második hivatalszolga alkalmazásáról.

A számvéző-bizottság jelentése a kamarai pénztár- és illetékekkel az állásáról a folyó év első negyedében.

Jelentés a folyóügyekről.

Titkári jelentés az ügyforgalomról.

Miniszteri elintézkedések a kamara felterjesztéseire.

A nyíregyházi textilipari szakiskola ügye.
A kamara 1912. évi zárószámadásainak jóváhagyása.

Titkár előző közszolgálati éveinek nyugdíjbeszámítása.

Az elvámolási nehézségek panaszairól.

Államesegélyes ügyek.

Elintézkedések.

Új kérelmek.

Szakoktatás, ösztöndíjak, kitüntetések.

Szakiskolák bizonyítványai iparjogi érvényességének rendezése.

Ipari továbbképző tanfolyamok a kerületben.
A kamara osztondíj pályázatai meghirdetése.

Erzsébet királyné alap ösztöndíjai.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank-alap ösztöndíjai.

W Országos Iparegylet kitüntetései.

Br. Wodianer-alap segélydíjai.

Kérelmek rendkívüli ösztöndíjakért.

Ipartestületi jegyzők tanfolyama.

Azé lelmiszert drágulás statisztikája
Törvénytervezet az arany és ezüst finomsági tartalmának méréséről.

Társkamarak és rokontestületek megkeresései.

A mértékhitelítés átmeneti időpontjának meghosszabbítása.

Közgazdasági ismeretek tanítása a középiskolák felső osztályában.

Textilipari munkások munkaidejének szabályozása.

A vízi társulatok alkalmazottainak az 1912. évi VIII. t.-cikk hatálya alól leendő kivétele iránt Munkásközvetítő, tanonc-otthon és munkásszálló Debreczenben.

Quadrát-mérő a bőrárak vásárlásánál.

Javaslat országos védjegy alkotásáról.

Vasut, posta és telefon.

Bérlet-jegyek a vidéki városok szomszédos és I., II., III. távolsági forgalmában.

A Szolnok—Cegléd közti vasúti összekötés megjavítása.

Szállítási nehézségek Hajdunánáson.

Új postahivatal létesítése Debreczenben, a Meser-utcán.

Havasmezői távirtda-állomás létesítése.

A telefon-előfizetők névjegyzékének új kiadása.

Olajok postai szállítása.

Vásárok, vámok és helypénzek.

Kisújszállás r.-t. város kövezetvámja

Jászárokszállás kövezetvámja.

Kapnikbánya hetivásárjainak idegen iparosok által látogatása.

Bilke vásár helypénze.

Szolnok város vásári helypénze.

Máriapócs vásár helypénze.

Nagypalád vásári helypénze.

Felsőbánya hetivásár áthelyezése.

Nagybereg négy új országos vásárja.

Debreczen, ápr. 17.

Tegnapelőtt éjjel elsüllyedt egy hajó a tengeren, Amerika partjához már elég közel és 2200 főnyi népéből ezeröttszáz a tengerbe veszett. — Hajósok, hazautazók voltak ezek, legnagyobb részben pedig olyan emberek, akik szerencsét próbálni, új életet kezdeni indultak Amerika felé. Nem tudni még pontos adatokat a halottakról, nem tudni nevüket, nemzetiségüket, sem azt, hogy milyen osztályához tartoztak a föld tehetetlen, de erején túl erőlködő népének, de igen valószínű, hogy a fedélköz utasai voltak ezek: másfélezer az embereknek abból a millióból, melyeket senki sem tart számon, akikért csak gyermekek sírnak, talán még azok sem — boldog az anya, aki most magával vihette gyermekét a hullámsírba, s boldog gyermek, aki így szabaddult meg az árvaság gyötrelmeitől; — olyan emberek, akiknek helyén sohasem érzik meg az emberek hiánya, akire sohasem várt puah fészkek s akikről nem lehetne megmutatni az emberiség fájának melyik ágáról zuhantak le most az örök halálba.

A hajó, amelyen utaztak, a világ legnagyobb hajója volt és az emberi önhittség bátorságával bizták rá magukat erre az alkotmányra. Első utja volt ez ennek a hajónak, kapitánya, legénység mind régi hajós: de mégis, vagy talán éppen ezért az ő könnelműségük is oka lehetett az irtóztató katasztrófának. Nem volt elég nekik az emberi hatalom végtelenségéből annyi, hogy a legnagyobb hajót kormányozhassák, még a leggyorsabbak is akartak lenni. Könnyelműen nekivágtak így egy jégzónának, elképzelhetetlen gyorsasággal vágtattak rajta keresztül, s mikor hitük szerint már túl voltak a veszedelmen, az óriás hajó nekiment egy jéghegynak, s pár óra leforgása alatt elsüllyedt a büszke hajó, ezeröttszáz ember szomorú koporsója.

Nem ismerni a mentés nagyszerűségeit és az életért való küzdelem borzalma, amelyek egy óra alatt átt lejáródtak. A hajó szikratávírója azonnal hírdő adta a katasztrófát és különböző irányokból tíz hajó indult egyszerre a szerencsétlenül járt hajókolosszus felé: mire odaértek, csak a mentőcsónakokat találták meg és a megmenekült pár száz főnyi tömeget szelhetek fel, hogy bus hiraóivá legyenek a rettenetes éjszakának.

Es azt mondják, hogy csodás a technikai előhaladottságunk! Tessék, mik vagyunk a végzet kezében. A legnagyobb, legóriásibb hajókolosszus is csak egy rongyos dióhéj, amelyre nem bízhatjuk nyugodtan életünket!

— **Milyen idő várható?** Hőemelkedés és túnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognózis: Enyhébb, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet 9.2 Celsius.

— **A Farkas—Györfly-párbaj.** Farkas Pál és Györfly Gyula országgyűlési képviselők lovas ügyében a felek segédei pisztolypárbajt ellopítottak meg, légy nélküli simacsövű pisztolyokkal, 25 lépés távolságból, öt-öt lépés avanszal, kétszeri golyóváltással. A párbajnak ma reggel kilenc órakor kellett volna lefolyni, de tegnap délután váratlan fordulat állt be a párbajjegyben. A puskaművesnél ugyanis, ahol a segédek találkoztak, Farkas segédei arról értesítették Györfly megbízottait, hogy felüknek egy s más kérdésben aggodalmi lévén, mint tartalékos tiszt előbb ezredparancsnokságával óhajt tárgyalni s e miatt kéri a párbajnak huszonnégy órára való elhalasztását. Györfly segédei beleegyeztek a kívánságba. A párbaj elhalasztása nagy feltűnést keltett ma a képviselőházban sokakat beszéltek róla, de délben tízenkét órakor, mikor a segédek tanácskozásra ültek össze, Farkas Pál már kijelentette, hogy hajlandó kiállni Györflyvel a tegnapi feltételek mellett. A párbaj ma lesz.

— **A debreceni törvényszék** Sciff Zsigmond debreceni (Hatvan-utca 5. sz.) kereskedő ellen a csődöt megnyitotta. Csődbiztossá dr Bagossy László törvényszéki bíró, tömeggondnokká dr Tervej Tamás, helyettesé dr Ember Ernő debreceni ügyvéd neveztetett ki.

Kis szökevény. Ma este kerül színre másodszor a Kis szökevény operett, mely a tegnapi repris előadása alkalmával páratlan sikert aratott. A kiváló szép zenéjű operetti ügyes kosztizsával, a szereplők megkapó játékaival és a gazdagon fűszerezett láncokkal zsufolt házakra tarthat igényt. Az operett előreláthaólag hatalmasatb ideg marad műsoror.

Leányvásár. Holnap, pénteken a Leányvásár operett kerül színre Horváth Kálmán vendégfelléptével. Horváth Kálmán a népszerű operettellen Miggles Tom-ot játsza. Az előadás iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a pénztárnál ez ideig tömeges előjegyzés történt.

Tatárjárás. Szombaton a Tatárjárás operettbe Lőrenthey szerepében vendégszerepel Horváth Kálmán harmadszor. A kiváló operett hazidéi színházi évadban ez alkalommal kerül először színre.

Nemzetes asszony. Érdekes és eredeti bemutatja lesz vasárnap este a debreceni színháznak. Vasárnap este kerül premiere előadásra Géchi István pályadíjnyertes színműve, a Nemzetes asszony, melyből már napok óta Zilahy gazdag rendezése mellett szorgalmasan folynak a próbák. Az eredeti bemutatón a szerző is jelen lesz, kit a Csokona-kör és tisztelői meleg ovationon fognak részesíteni. Az érdekes bemutató előadásra a színház pénztár jegyeket előre árusít.

Akasztás előtt.

A tábla elutasította az újrafelvételi kérelmet. — Várják a hóhért.

Balázs István sorsa meg van pecsételve. A temesvári királyi ítélőtábla ma határozott s elutasította az újrafelvételi kérelmet. Ezzel a bűnügy aktái le vannak zárva, a király legfelsőbb elhatározása még titok, de tény, hogy már csak a kegyelmi kérvény feletti határozattól függ Balázs István élete s halála. Ófelsége nem adott kegyelmet — ezt megerősíti minden információ — s már csak az a kérdés, hogy mikor lesz végrehajtva a halálos ítélet.

A temesvári királyi ítélőtábla ma délelőtt kilenc órakor kezdte meg tanácskozását az ügy fölött. A tanácsulást maga a táblai elnök, Laszky József vezette. Mint referens Stein József táblabíró szerepelt, míg Küttel Sámuel táblabíró mint szavazóbíró vett részt a tanácskozásban. Az ügy minden fázisa ismert. A titokzatos bajonét megtalálása után Láng Béla dr védő és védeence, Balázs István, a bűnper újrafelvételét kérték. A temesvári királyi törvényszék a kérelmet elutasította. Balázs és védője felebeztek a táblához s így került az ügy ma a másodfoku bíróság elé.

Stein József táblabíró négy napon keresztül tanulmányozta az aktákat, amelyekhez azok a vaskos iratok is járultak, amelyek telefon megkeresésre érkeztek le a Kuriától. A tábla ugyanis nem ismerte a bűnper előzményét és lefolyását s ezért volt szükség ezekre az aktákra is, amelyek a nyomozás, a vizsgálat és az esküdtbíróági főtárgyalás anyagát tartalmazták. A táblai tanácsulást teljesen titkos volt. Még a védő se jelenhetett meg. Pontban tízenegy órakor volt vége a tanácskozásnak, amelynek eredménye iránt számtalan ember érdeklődött — eredménytelenül.

A királyi ítélőtábla az újrafelvételi kérelmet elutasította s jóváhagyta az első bíróság végzését. Hosszu s precíz indokolásban indokolta meg a tábla a hozott végzést s ebben különösen arra terjeszkedett ki, hogy miért volt helyes az esküdtbíróág verdiktje s mik voltak azok az indokok, amelyek az esküdtteket a halálos ítéletet maga után vonó verdikt hozatalára rábirták. Az indokolás további részében a tábla foglalkozik a titokzatos bajonét megtalálását követő nyomozással és vizsgálattal s felsorolja azokat az okokat, amelyek miatt az újrafelvétel nem volt elrendelhető.

A tábla végzését és indokolását ezután a táblai kiadóhivatal lekopogtatta. Laszky József táblai elnök rendelkezése szerint a tábla végzése elsősorban a törvényszékhez lesz átküldve. Déli

háromnegyed egy órakor Virág Béla dr törvényszéki elnök a következőket mondotta:

— Hivatalosan még nincs tudomásom a tábla döntéséről. Amennyiben a táblai végzést még a hivatalos órák alatt megkapom, rögtön értesítem erről a Kuriát s a végzést ugyanekkor a királyi ügyész és a védő tudomására hozom. Az eljárás ezután az, hogy amennyiben a kegyelmi kérvény ófelsége által már el van intézve, nyomban le lesz küldve. Ez lehet holnap, holnapután, de napok múlva is. A Kuria ítélete a kegyelmi kérvény elintézésével együtt leírtezt, kihirdetem az ítéletet.

Valószínű, hogy az ítélet vagy ma este, a pesti gyorsvonattal, vagy holnap reggel érkezik Temesvárra. Minden valószínűség szerint csütörtök reggel hét órakor lesz ítélethirdetés és péntek reggel hét órakor — akasztás. Tudomásunk szerint Bali Mihályt, a hóhért, már értesítették és lakást is foglaltak le részére. Jegyet az akasztásra magánosok részére egyáltalában nem adnak ki.

A napfogyatkozás.

Debreczenben is észlelhető volt.

Debreczenben a fogyatkozás pontosan 12 óra 12 perc és 6 másodperckor kezdődött el és 2 óra 51 perckor és 6 másodperckor ért véget. A kulminációjának, vagyis teljességének az idején nyolctizedrészét fedte el a Hold árnyéka a Napnak.

Mert hiszen tudvalevő dolog, hogy a napfogyatkozásokat a Nap korongja elé fordult és földi nézőpontból azt teljesen elfedő Hold okozza. Ezért nem is lehet tehát napfogyatkozás akkor, csak holdujulás idején, tehát akkor, amikor a Nap és a Hold földi nézőpontból tekintve, egy vonalban állanak és a hozzánk közelebb eső Hold kicsiny karikája is elfedheti a Nap óriási, de tőlünk misztikus távolságba eső felületét. Az egész világ történetében (hogy szatirikusak legyünk egy kicsit) csupán csak egy olyan napfogyatkozás van leírva, melynek Hold első negyedének az idejében folyt le, de ezt is Jókai aranyfantáziája írta meg, beszélvén valamelyik novellájában arról a fáráóról, akinek megjövendölték, hogy napfogyatkozás napján, pont abban a pillanatban fog meghalni, amikor a Hold sarlójáért int a látóhatár peremét.

A fáráó felment félelmében a palotája lapos tetejére és ott csakugyan és pontosan, Jókai szerint, abban a pillanatban repült a szájába egy — skarabeusz, amikor a Hold elérte az ég peremét.

Ezeken a primitívításokon ma már túl vagyunk, mert ma már olyan pontosan ki tudjuk számítani a napfogyatkozásnak az idejét és nagyságát is, hogy tévedés alig eshetik a csillagászok számításába. Hiszen hogy milyen lelküismeretes ma már a természettudomány, arra nézve a legjellemzőbb, hogy a csillagászok most, a napfogyatkozás kezdete előtt szinte aggságosan mérlegelik újra, hogy nem tévedtek-e a számításaikban és a Hold gömbjének az átmérője valóban ugyanakkora-e, mint aminőnek számították. — Mert még — szörnyedjete el! — körülbelül tíz méternyi pontosság hiányzik ahhoz, hogy megmondhassuk a Hold valódi átmérőjét, a mely 3482 kilométer és 60 méter. És ez meglehetősen pontosságu adat, mert tudvalevően a Hold 384.446 kilométernyi távolságban van a földtől.

Es mégis és ez a mai kornak a természettudományos lelküismerete: a csillagászok most aggodnának azon, hogy valóban pontosan ez a tíz méter-e a számításhiba lehetősége a holdátmérőnél és izgatottan azért várták a mai délut, mert — nem másodpercekkel, hiszen ilyen otromba tévedés ma már lehetetlen — hanem esetleg harmadpercekkel tévedhettek a számításukban.

Öngyilkos gazdálkodó. A debreceni-nyirbátori vasút elgázolta tegnap délután Bónis Imre Homok-utca 42. szám alatt lakó gazdálkodót, ki öngyilkos szándékból dobta magát a vonat elé. Bónis Imre már három ízben követett el öngyilkossági kísérletet, de tette sohasem sikerült. Most végre elérte a célját. Az öngyilkos gazdálkodót gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba. Temetéséről családja már gondoskodott.

Taft merénylete. Washingtonból jelentik: Tegnap a Fehér-Házban elfogtak egy embert, ak minden valószínűség szerint Taft életére tört. A letartóztatás a következőképp történt: A titkos rendőrök észrevették, hogy egy idegen ember, aki a Fehér-Ház nyugati szárnyában levő végrehajtó-irodából jött ki, föl s alá járkál a sajtó részére szolgáló terem folyosóján. Bár abban az időben népes szokott lenni ez a folyosó, a detektívek, akik az elnök személyére vigyaznak, mégis élesen megfigyelték ezt a látogatót. Amikor az elnök irodából egy hivatalnok jött ki, az idegen végigrohant a folyosón. Négy detektív rögtön megragadta s rövid, elkeseredett harc után megfékezte. A rendőrségre kísérték. Ott azt mondta, hogy Winter Mihály a neve s hogy német alattvaló. Elmondta, hogy gróf Bernstorff nagykövettől ajánló levelet kért, hogy Taft elnökhöz juthasson. Mivel azonban nem kapta meg a levelet, megkísérelte, hogy beszélhessen az elnökkel. A nagykövet kijelentette, hogy nem látta és nem ismeri Wintert. A gyanús idegent megmozdították és zsebében nagy vadászkést találtak. Elmeegógyintézetben szálltatták, hogy megfigyeljék, örült-e, vagy épelméjű.

Asszony-gépész. A beszercebánya káznifűlő és gépkezelő vizsgáló-bizottság előtt egy nő is jelentkezett legutóbb az előirt vizsgálat feltétele végett. A nő a szükséges előgyakorlatot gazolta és a vizsgálatot sikerrel leiette. A bator asszony Hrvnyák János nemesradnóti molnár felesége.

A protestánsok és a szabadkőművesség. A mezőtúri református egyházközség nemrégiben kimondta, hogy szabadkőművest nem választ papjává, sőt akét ő megválaszt, az adj. rástán, hogy sohasem lesz szabadkőműves. Indokolni meg se próbálta az egyházközség ezt a határozatot, nyilván, mert aligha talált volna logikus és el fogadható indokolást. Közben pedig az történt, hogy Mezőtúrnak kellett református pap s a mezőtúriak kimondták, hogy a papi állást nem is bocsátják pályázat és választás alá, hanem meg-hívják a református papság egyik országos kiválóságát, egyben neves poétát is, Szabolcska Mihályt, legyen ő a papjuk. Szabolcska erre most kijelenti, hogy — a multkori, szabad-kő-műves-ellenes határozat után — nem kér a tiszteletből. Ő leleken szabadkőműves. A mezőtúriak tehát vagy más papot kaphatnak, aki ezeknek a tulajdonságoknak híjjával van, vagy pedig — újabb határozatot hoznak.

A lugosi püspök bucsuja. A szamosújvári új püspök, Hosszu Vazul, 15-én plenáris szentszéki ülést hívott össze régi székhelyén. A távozó főpásztor itt szabályzatot alkotott az el-agozó főpapok, a papi özvegyek és árvák ellátá-sára, valamint az egyházmegyei plébániák va-gyonkezelési nyilvántartásának ellenőrzésére és egy létesítendő egyházmegye. népmisszió társu-latra. Bucsuképpen átadta a káptalannak száz-ezer koronás alapítványát, egy Lugoson létes-terdő internátusra. Hosszu Vazul püspök szá-mosujvári székét május hóban foglalja el, minden ünnepélyesség mellőzésével.

Rendőri hírek. Cz. rják Imréné szül. Ta-kács Katlajn feljelentést tett a rendőrségen, Sz. K. ellen, aki leányától egy öltözet ruhát csalt ki. — Angyal Ferenc Csapó-utca 25. szám alatt lakó vásári árus feljelentést tett a rendőrsé-gen N. D.-né háziasszonya ellen, aki sátrát a ház-bérlőtozása fejében jogtalanul visszatartott. — A rendőrség mindkét esetben megindította az eljárást.

A kedvezményes benzín ár. A kisipa-rosok érdekében megállapodás van a kereske-delemügyi miniszterium és az ásványolajgyárak között, mely szerint a kisiparosok az adózott benzín helyett adómentes benzint és kedvez-ményes áru benzint kapnak. E kedvezményes áru benzín folyó ára ezidő szerint 18 korona. — Ehhez az olcsó benzínhez azonban csak aazon kisiparosoknak van igényük, akik e jellegüket az első fokú iparhatóság és iparfelügyelőség kö-zös hatósági bizonyítványával igazolni képesek. A cséplőgéptulajdonosoknak, akár csak saját ré-szükre, akár másnak is csépelnek csupán az adó-mentességhez lehet igényük, de a kedvezményes áru olcsó benzín részükre nem szállítható. Közli a debreceni kereskedelmi és iparkamara.

Péter abbé. A címet elolvastva, bizonyára mást vár az olvasó, mint amit kap. — nem akar azonban ez reklám lenni, — tulajdonképen Csányi Mátyásról akarunk megemlékezni, mint azt már tegnap is megígértük. Csányi Mátyás a zeneszerző, akinek Péter abbé című operáját nemrég Szeged, Arad, Nagyvárad, majd Vásár-helyen adták elő óriási sikerrel, akinek genialitá-sáról a fővárosi lapok is az elragadtás hang-ján beszélnek, szerényen ül most a Hajnal-Mulató zongorája mellett és bár a falragaszok nem cs-p-tak öles reklámokat az ő nevével, — közönség-ünk felismerte, — érezte, tudta, hogy igaz-vevő művészenben ül a zongora mellett, aki hi-vatását még a könnyű muzsa otthonában is ko-molyan végzi. Csányi Mátyás egyik legnagyobb vonzereje a Hajnal-Mulató műsorának és hisz-szük, hogy ez ambiciózus zeneszerőt még ho-káig fogjuk körünkben láthatni.

TÁVIRATOK.

Lukács László szerepe.

Budapest, április 17. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök pontban déli tizenkét óra-ker volt kihallgatáson Schönbrunnban. Környe-zete nem titkolja, hogy a mai audienán azt az előterjesztést tette a koronának, hogy hívja meg Lukács Lászlót és a pénzügyminiszter már ma este Bécsben lesz, hogy holnap öfelsége előtt n egjelenshessék. Teljesen biztos, hogy Lukács vál-leikozni fog a kabinetalakítás. Bécsben az il-letékes körök azt remélik, hogy néhány napon belül össze is állítja kabinetjének névsorát, az új miniszterek vasárnap már le is tehetik az esküt a király kezébe, tehát heifőn az új kormány bemutatkozhatik a magyar képviselőháznak. Az osztrák tényezők kész örömet segítenek Lu-kács Lászlónak a fennálló nehézségek elhárítá-sában, így az Auffenberg-kérdés kiküszöbölésé-ber is. A király azt kívánja, hogy nyári pro-gramján ne essék változás, s a meghatározott celen elutazhassék Ischlbe. Ezzel a kívánság-gal számolnak z osztrák és közös miniszterek s ez is magával hozza, hogy ezuttal a magyar kormányválság síma lefolyású lesz.

Párbajozó igazságügyminiszter.

Lisszabon, április 17. A képviselőház teg-napi ülésén összekocanás történt az elnök al-elnök és az igazságügyminiszter között. A szó-váltásnak az lett a vége, hogy az igazságügymi-niszter párbajra hívta ki az alelnököt és a se-gédek tölpárbaiban állapodtak meg.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTÉK Magyar hitel 825.50—832.50 — Osztrák hitel 636.50—638 — Négy százalékos koronajáradék 89—89.20 — Osztrák-magyar államvasutak 726—729 — Jelzálogbank 463.50—469 — Leszámitolóbank 537.50—544 — Hazai Bank 300—302 — Magyar Bank 662—668 — Kereskedelmi bank 3950 — Rimamurányi 715.50—718 — Salgótarjáni 706.719 — Magyar Al-talános Köszénbánya 900 — Közuti Vasut 775 —780 Városi Villamos 409—411 — Adria 520. GABONA (ötven kilogrammonként): Buza áprilisra 11.60—11.68 — Buza májusra 11.59

—11.65 — Buza októberre 10.92—10.90 — Rozs áprilisra 10.54—10.42 — Rozs októberre 9—9.02 — Tengeri májusra 9.06—9.09 — Tengeri júliusra 9.06—9.08 — Zab áprilisra 10.16—10.05 — Zab októberre 8.82—8.79.

BECSI ÉRTÉK: Osztrák hitel 636.50—636 — Magyar hitel 826—827 — Osztrák-magyar államvasutak 727—727 — Alpesi 937.50—938 — Déli Vasut 107—106.50 — Skoda 724—710.50.

A belgrádi magyar áruminta-kiállítás. A magyar áruminta-kiállítást tegnap délután nyit-tatták meg nagy ünnepséggel. A megnyitáson jelen voltak a szerb külügyminiszter és a köz-gazdasági minisztérium osztályfőnökei. Ugron Ist-ván osztrák és magyar követ. Wildner Henrik konzuli a konzulátus valamennyi tisztviselőjével. Németh József a magyar fölművelésügyi minisz-terium szakfűdősítője. Nagy Elek dr a keres-keelmi minisztérium szakfűdősítője, a külföldi konzulok, a szerb sajtó számos képviselője és igen sok kereskedő. A megnyitás tejejs rendben folyt le. A szerb kereskedelmi miniszter, aki meg-igézte megjelenését, nem jöhetett el, mert ugyan-alban az időben a választások eredménye tár-gyában minisztertanács volt.

Fizetéseptelességek. A Budapesti Hitelezői Védőegyesület a következő fizetéseptelességeket közli: Juhász Ferenc Budapest, I. Mészáros-u. 4.; Kanzler Emánuel, Tiszafűred; Neumann Fű-löp, Budapest; Rombach-utca 1.; Grosz Frigyes, Sepsiszentgyörgy (csőő); Scif Zsigmond, Deb-recen (csőő); Klein Adolf borkereskedő, Ungvár (csőő). — A bécsi hitelezők védőegyesülete a következő fizetéseptelességeket közli: Lamoth Sándor, Delta, Karsai és Társa Nagyvárad, Aczél Salamon, Szombaihely; Perisz Vilmos, Fadd; özvegy Spitzer Riza, Belovár; Kancler Sámuel, Tiszafűred; Neumann Fűlöp, Budapest, Rombach utca 1.

Sertésvész. Segesvárról jelentik, hogy ott oly nagy mértékben lépett fel a sertésvész, hogy el-tendítették a zárlatot és megtiltották a hetivásár tartását. A környékről élő sertést levágására csak szekéren lehet Segesvárra szállítani.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara ez-uton közli az érdekeltekkel, hogy a kassai cs. és kir. 6. Hadtest hadbiztossága 1912—13. évi tüzi-fa és szén szükségletének biztosítására pályázatot hirdet.

Az 1 koronás bétjeggel ellátott ajánlatok legkésőbb 1912. május hó 1-ig nyújtandók be nevezett hadbiztosságának.

A részletes pályázati feltételek kamaránknál eredetben betekinthetők.

A hadsereg lószükséglete. A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság mult évi határozataira, most jelent meg a közös költségvetés kapcsán a hadügyminiszterium vá-lasza. Az egyik határozat fölhívja a hadügyi-misztert, hogy törekedjék a hadsereg összes ló-szükségletét tenyésztektől beszerezni, és a tenyész-töktől beszerzendő pótlóvak árát tovább 5—800 kcoronában állapítja meg. Arra is kérték a had-ügyminisztert, hogy azok, akik három éves csi-koikajé vről-évre katonai célra ajánlják föl, öt évi használat után kedvezményes áron kaphas-sák vissza kancáikat kizáróan tenésztés céljára. A válasz hangoztatja, hogy a hadügyminiszte-rim ipakrodni fog ezután is lószükségletét a ten-yésztektől és továbbtenyésztektől beszerezni. — Azontán a hadikészültség nem engedi meg, hogy a lóereskedőket az összes bevásárlásból egés-szen kizárják. A tavasszal bevásárolt csikókat majdnem teljesen a gazdáktól szerzik meg. Ma-gyarországon 1910-ben 7157 lovat vásároltak, ebből 3549-et közvetlenül a gazdától. A 79157 közt 3184 csikó volt s ebből 2875-öt vettek tenyésztektől. 1911-re már az összes csikót ekként szerzik meg. A csikóért 1910-ben átlagosan hi-záltak 835 koronát, közönséges hátaslóért 769 koronát, melegvérű hámos loért 902 koronát, hi-degverű nehéz hámos loért 1074 koronát. Atrag-teha 806 koronát. A másik pontja a határozat-ii, hogy az eladott kancákat öt év multán a tenyésztektől kedvező áron visszakapja, már nem nyer ilyen határozott elintézet. A jóakaratu tá-mo-gást azonban itt is megígéri.

VOITH GYÖRGY

Apró hirdetések.

Tíz szeig 50 fill., mindeu további sze 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Bakorokot, konyhaberendezéseket raktáron tart
Bölint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

HÁJDUMEGYEI CIMTÁR kiadási joga 600 le-
pöntért átruházták. Tulajdonos: Pollák János
Varga-u. 20. sz.

CSIZMADIAMESTEREK FIGYELMÉBE! Csiz-
máruzsárba való erős papiros jutányos árban
kapható Darabos-utca 7 sz. alatt.

GAZCSÖVEK különféle nagyságban eladók —
Bővebbet a kiadóhivatalban

Ujdonságok a téglai par terén!

Téglavetőgép, legújabb szabadalom!
Helyettesíti a kézi vetést! Nem kell szak-
munkás 1 lival és 2—3 napszámmal napi
termelés 5—7000 téglá.

Téglaprések, golyós csapágygyal, gyü-
rüs keréssel. Az összes fogaskerek olajban
futnak. Könnyű járás, legcsakélyebb kopás!

Szabadalma, cserépvágó készülék, mat-
ricák nélkül. Könnyű kezelés, biztos üzem!

**Teljes téglagyári berendezések a leg-
modernebb kivitelben.**

Specialitások: Porcellán, samotte és
agyagáru gyarak teljes berendezése.

**Drezdai Mótorgyár Részv.-Társ.,
JAKOBIWERK OSZTÁLYA.**

Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, V., Koháry-utca 4. szám.
A NÉMET CSÁSZÁR kadineni téglagyárá-
nak teljes berendezését gyárunk szállította.
Gyors szállítás! Messzemenő jótállás!

Műjég

megrendelhető a KÖZ-
TISZTASÁGI és FUVÁ-
ROZÁSI VÁLLALAT —
irodájában, május 1-éig
CSAPO-U. 36. sz., május
1-től HUNYADY-U. 24.
100 drb szelvény 22 k.

A Debreczeni

butorkészítő asztalosok áru csarnok
szövetkezte

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telefon 129. Telefon 129.

Hunyady-utca 17—19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség
figyelmét dusan felszerelt áru csarnokára, hol
Debrecen első műasztalosainak és kárpito-
sainak termékei a legmérsékeltőbb szabott)
árban áll a nagyérdemű közönség (rendel-
kezésére, a leggyorsabbtól a legdiszesebb
kivitelig. Megtekintés minden vételkényszer
nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjta-
lan. A rendelt avagy raktárból megvett bu-
torokért a legmesszebbmenő garanciát vál-
lalja, hitelképes egyéneknek kedvező fize-
tési feltételek.

HIDVÉGER ANTAL Foglalkozik
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám. az összes
bankügyetekkel

Hirdetmény.

A református egyháznak a Hatvan-
utca és Egyháztér szegletén levő telke-
ken épülő bérházban a földszinten rak-
tárral és pincéhelyiségekkel ellátandó
boltok, továbbá ugy a földszinten, mint
az első-, második- és harmadik emele-
ten fürdőszobávat, mellék-helyiségekkel el-
látott modern lakosztályok lesznek, me-
lyeknek bérletére a bérház építő bizott-
ság az eddig is megnyilatkozott nagy
érdeklődés folytán már most alkalma-
szolgáltat.

A tervrajzok az egyház hivatalában
Hódy Béla levéltárnoknál, az építési iro-
dában **Toth Istvánnál** és **Márton Imre**
ügyvédnél vannak letelve. Az érdeklődő
közönség a hivatalos órák alatt tájékoz-
tatást nyer a boltok méreteiről és tar-
tozékairól, a lakosztályokról és mellék-
helyiségekről, továbbá az előirányzott
bérösszegekről. Az ajánlatok a bérössz-
szeg 10 százalékának bannompénzül le-
tételével nevezett urakhoz adhatók be,
kik azokat határozás végett a bérház-
építő bizottsághoz terjesztik.

A lakosztályok 1912. évi november
1-től adatnak bérbe; a boltok pedig
1912. évi augusztus 1-től, ez utóbbiak
ugy, hogyha augusztu 1-ig az állvá-
nyok elbonthatók nem lennének ezek
lebontásáig legkésőbb november 1-ig a
bérösszegeből husz százalék engedmény
adatik.

A bérház építő bizottság 1912-évi
január hó 10-én tartott üléséből.

Dicsőfi József
lelkészelnök.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

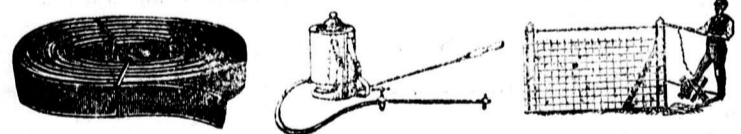

MIND
KA

CSÁSZÁRFÜRDŐ BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgal-
mas-rend tulajdona. Elsőrangú **kénés hévvízű**
gyógyító; modern berendezésű gőzfürdő,
kényelmű s iszapfürdők, isz borogatások, uszo-
dák, kőn hőlgyek és ura részére. Török-
kő- és márványfürdők; hőleg- szénsavas- és
villam vízfürdők. — A fürdők kiténő ered-
ménye használóknak főleg csuszsbántalmak-
nál és idegbajok ellen. — Ivó-kura a légző-
szervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál.
200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés
jntányos árak. — Gyógy- és zenedii nincs.
Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Tóth Gyula

vasnagykereskedő
Debreczen, Piac-utca 20. sz
városháza épületében.

Dús választékban vannak:
Vas, acél, fém, gazdasági és
konyhafelszerelési áru cikkek.
Kerti butorok Fűrdőkádak. Jég-szek-
rények. Szőlészeti és
kerté- szerszámok és Permetezők
szeti

Drótkerítések, tuskés sodronyok.
Teljes konyha Épület, butorvasalások
felszerelések. Gépszijjak, Revol-
vadász- Lőporáruda, verek és
tegyverek és bérmentve.
Telefon szám 29.

